

Avgränsning/Bakgrund

Samhällsförvärd lunginflammation orsakas i första hand av pneumokocker (ca 50 %). Haemophilus influenzae är orsak till 5-15 % av fallen medan de så kallade atypiska luftvägsbakterierna (Mycoplasma pneumoniae, Chlamydophila pneumoniae, Legionella pneumophila och Chlamydophila psittaci) tillsammans orsakar 20-25 % av övriga fall.

Epidemiologisk information är avgörande för diagnostik vid atypisk pneumoni vilket är en gammal benämning som grundar sig på att vanligt penicillin inte hjälper vid infektion av dessa agens. Vid tät fågelkontakt kan ornitos orsakad av C. psittaci vara orsak medan luftvägsinfektion i familjen hos unga vuxna och medelålders kan orsakas av M. pneumoniae eller C. pneumoniae. Legionella pneumophila kan ge intensivvårdskrävande luftvägsinfektioner och är associerad med utlandsvistelse och kontakt med smittad aerosol (mikroskopiska vätskepartiklar).

För diagnostik av L. pneumophila och C. psittaci rekommenderar vi PCR på sputumprov istället för serologi. Bakteriell serologi är förknippat med sensitivitets- och specificitetsproblem som relativt ofta ger svårtolkade resultat och kräver upprepad provtagning. En fördel med PCR är att denna analys blir positiv mycket tidigare än serologin eftersom det krävs någon vecka innan detekterbara antikroppar börjar bildas.

Bland luftvägsinfektioner orsakade av legionella-arter utgör Legionella pneumophila ca 90%. I ovanliga fall och främst hos immunsupprimerade kan legionellainfektion orsakas av andra legionella-arter än Legionella pneumophila vilket inte detekteras i analysblocket för atypisk pneumoni och komplettering med Legionellaodling samt molekylärbiologisk diagnostik av Legionella spp kan därför övervägas i vissa fall (skickas till externt laboratorium).

Provtagning

Tag sputumprov och välj undersökning atypiska pneumoni (PCR) i Cosmic. Använd en burk avsedd för sputumprovtagning. Provet ska innehålla material från de nedre luftvägarna, det är viktigt att patienten inte bara spottar saliv.

Om möjligt kan inhalation av hyperton koksalt samt kontakt med sjukgymnast underlätta att patienten kan medverka till att lämna sputumprov.

Provtagningsburk för sputum,
Förrådsartikel, artikelnr: 103515.

Analysen utförs även på trachelsekret eller bronkeoalveolärt lavage (BAL) men sputumprov rekommenderas i första hand.

Prov från bakre svalgvägg avrådes särskilt vid analys av Legionella pneumophila men även av Chlamydophila psittaci då känsligheten är lägre vilket medför att ett negativt prov från denna lokal inte utesluter infektion med dessa agens.

I avvaktan på transport

I väntan på transport bör provet **förvaras i kyl**.

Svar och bedömning

I analysen sker samtidig detektion av DNA från Legionella pneumophila, Chlamydophila psittaci, Chlamydophila pneumoniae samt Mycoplasma pneumoniae. Svar anges som förekomst eller inte av dessa agens. För påvisande med PCR krävs inte att bakterierna är viabla vilket medför att analysen kan vara positiv även under och efter verksam behandling. Analysen utförs minst 3 gånger/vecka.

Faktorer som påverkar svarets kvalitet

Korrekt provtagningsmaterial i form av sputum (ej saliv) är avgörande.